

ТИЖДЕНЬ РІДНОЇ МОВИ В ШКОЛІ

І. Б. Ковалик, учитель української мови та літератури вищої категорії СЗШ І–ІІІ ст., с. Велике Поле, Львівська обл.

План проведення тижня

1. Урочисте відкриття свята.
День художнього читання.
2. Подорож у казку.
3. День української народної пісні.
4. Свято ігор та розваг.
5. Родинне свято.

ДЕНЬ І

УРОЧИСТЕ ВІДКРИТТЯ СВЯТА. ДЕНЬ ХУДОЖНЬОГО ЧИТАННЯ

Перед уроками учні з тематичними емблемами на грудях шикуються на урочисту лінійку. Директор школи оголошує відкриття свята, пояснює його роль і значення, називає основні заходи, які будуть влаштовані для учасників. Конкурс художнього читання проводять після уроків.

Мета:

- *ознайомити* учнів із виникненням і розвитком мови, її значенням в житті людини;
- *показати* красу і багатство рідної мови шляхом прослуховування і декламації віршів;
- *розвивати* вміння виразно, емоційно передавати зміст віршованого тексту;
- *сприяти* вихованню любові до рідного слова, заохочувати учнів до самовираження через слово.

Обладнання: гасло «Мужай, прекрасна наша мова!»; вишитий рушник; виставка творів українських поетів, портрети класиків української літератури, плакати з висловлюваннями видатних людей про мову, уривки з віршів; призи переможцям.

ПЕРЕБІГ ЗАХОДУ

І. ГРА «МІКРОФОН»

Учитель. Прислухайтесь, діти: зранку й до вечора навколо нас звучить мова. Ми всі так звикли до цього, що майже не помічаємо звучання мови. Ми чуємо її лише тоді, коли вона звернена безпосередньо до нас. А тепер припустімо на хвилинку, що мови нашої — та й інших мов на землі — ще нема. Якою була тоді земля? Якими були тоді люди? На що вплинуло створення мови й винахід письма? Поміркуйте.

Відповіді учнів.

Бібліотекар школи. Скільки мов на землі? Хто знає? Вважають, що приблизно 5 тисяч. Кожною розмовляє далеко не однакова кількість людей: китайською, наприклад, говорять близько мільярда людей, російською — 240 млн осіб. Українською мовою розмовляють приблизно 45 млн. Наша мова належить до високорозвинених мов світу. Багато зробили для вдосконалення нашої мови визначні

представники народу — письменники, вчені, видавці книг, газет, журналів, освічені люди різних часів. (Демонстрування і називання окремих прізвищ поетів, письменників, видавців). Але особливо почесне місце належить Т. Г. Шевченку, який обробив, відшліфував і явив світові нашу коштовність — мову народу України.

Ми з вами дістали в спадок сучасну українську літературну мову — багату, розвинену, гнучку. Нею можна висловити все: від найскладніших і найновіших наукових відкриттів до найвеселіших віршів, пісень і оповідань. А які прислів'я, приказки про мову ви знаєте?

II. КОНКУРС НА КРАЩОГО ДЕКЛАМАТОРА

Учні почергово декламують попередньо підготовлені вірші, що не розглядали на уроках літератури, або читають свої власні вірші.

Вибране журі (директор, заступники, учитель мови й літератури) індивідуально оцінюють виступ кожного читця. За кількістю балів оголошують переможця.

Вимоги до учасників: виразність, правильність, емоційність, дикція, жестикуляція, міміка.

III. ПІДСУМОК ЗАНЯТТЯ

Переможця (або переможців) нагороджують призами.

ДОДАТОК

Вислови про мову

- «Любов до Батьківщини неможлива без любові до рідного слова». (Юрій Яновський)
 - «Її — незміряно багату, дзвінку, і ніжну, і завзяту,
Як день сьогоднішній, чудовий, —
Люблю, люблю вкраїнську мову!»
(Ростислав Братунь)
 - Відродися, наша рідна мово, —
Світло у північній споконвіків.
Хай буває твоє віще слово
З гір, з лісів — до моря, до степів.
(Ірина Гера)
 - Земле Шевченкова, земле Франкова,
Ниво, засіяна щастям-добром,
Вічна твоя соловейкова мова,
Вічна розмова Дніпра із Дністром.
(Дмитро Павличко)

- Ти постаєш в ясній обнови,
Як пісня линеш, рідне слово,
Ти наше диво калинове,
Кохана материнська мова!

(Дмитро Білоус)

ДЕНЬ II

ПОДОРОЖ У КАЗКУ (ТУРНІР ВЕСЕЛИХ І КМІТЛИВИХ)

Мета:

- *прищеплювати* любов до книги як джерела знань, до усної народної творчості;
- *розвивати* спостережливість, дотепність, почуття гумору;
- *учити* мистецтву перевтілювання;
- *виховувати* почуття доброти, чуйності, співпереживання, взаємодопомоги.

ПЕРЕБІГ ЗАХОДУ

Сцена оформлена за зразком королівського палацу. Посередині — «крісло-трон», далі — місця для знаті. Стіни прикрашені надувними кульками, ілюстраціями, дитячими малюнками. У кутку — виставка книжок. Двоє сурмачів подають сигнал: «Увага!»

1-й трубач

Увага! Увага! Це ділова бумага!
На бал запрошуємо всіх.
Тут вас чекають жарти й сміх!

2-й трубач

Сьогодні в королівстві свято!
Гостей запрошено багато,
Бо у принцеси іменини
І ви приходьте на гостину!

1-й трубач

У гості ви мерщій спішіть
І подарунки всі несіть!

2-й трубач

Сьогодні в королівстві бал!
Хто запізнився, той програв!

Заходять король і міністр.

Король. Шановний міністре, ласощі вже внесли до святкового столу?

Міністр. Так, нещодавно головний кухар вніс величезний торт з 10 свічками. Ваша величносте, іде королева.

Король. Моє золотце, ви сьогодні маєте чудовий вигляд.

Королева. Так, ваша величносте. А чому досі не має принцеси? Незабаром зійдуться гості, а вона ще не готова.

Король. Міністре, накажіть прислузі поквартитися із вбиранням принцеси. *(Під жваву музику забігає принцеса.)*

Королева. Донечко, по очах бачу, що ти не їла сьогодні своєї манної каші!

Принцеса. Не хочу!

Королева. І зуби, напевно, не чистила?

Принцеса. Не буду!

Королева. І з гувернанткою не займалася?

Принцеса. Набридло! Ви, напевно, забули, що в мене сьогодні іменини і я хочу сміятись, веселитись, танцювати, а з вами мені сумно й нудно.

Принцеса починає вередувати, плакати.

Король. Видаю терміновий наказ: «Той, хто розвеселить принцесу в день її іменин, буде нагороджений по-королівському!»

1-й сурмач

Уважно слухайте всі нас!

Король дає новий наказ:

Той, хто принцесу розсмішить,

По-королівськи буде жить!

2-й сурмач

То ж ви, сміливці, час не гайте

І до палацу поспішайте.

Кмітливість й сміх беріть з собою,

Щоб переможцем вийти з бою.

Принцеса продовжує вередувати.

Міністр. А подивіться, скільки сміливців зібралось і з нетерпінням чекають, коли ж нарешті їх запросять до палацу.

Просимо сміливців до королівського палацу на турнір веселих і кмітливих.

Під музику на сцену виходять дві команди.

Команда «Телесики»

Привітання

Наша команда з країни чудес,

Де видумки й жарти сягають з небес.

Команда «Котигорошки»

Привітання

Ми, Котигорошки, сильні і сміливі,

Любим жартувати і усі кмітливі.

Принцеса. Ой, татусю, ой, мамусю, здається, що мої іменини будуть цікавими.

Міністр. А тепер перевіримо, яка команда зуміє краще розвеселити принцесу. Суддею буде вона сама. Розпочинаємо турнір!

Конкурс I

Назвати найбільше казкових героїв добротворців (злотворців).

Конкурс II

Кожен учасник команди демонструє іншій попередньо підготовлений малюнок з казки, назву якої слід вгадати.

Конкурс III

За уривками казок відгадати назву казки.

1. Повіз її вовк. От вона їде та все приказує: Битий небиту везе! Битий небиту везе! *(«Лисичка-сестричка та вовк-панібрат»)*
2. Він тоді назад — шукати її, а собачка попереду бігла. Бігла, бігла, та й бачить — лежить... *(«Рукавичка»)*
3. Вовк випив, закусив добре та й каже: — Зараз точно заспіваю! — Не співай, бо обидва пропадемо — і я, і ти... *(«Сірко»)*
4. Стали вони тут вилазити з-за столу, а півник їх і не тримає. Хто ж таких лінюхів пиріжками пригощатиме? *(«Півник і двоє мишенят»)*
5. Вовк зараз до боку, хотів трохи смоли віддерти. Драв, драв та зубами й зав'яз... *(«Солом'яний бичок»)*
6. А журавель не гуляє: все дзьобом у глечик, усе в глечик. Помаленьку й поїв... *(«Лисичка і журавель»)*
7. Послухав він, поїхав, вирубав деревинку, зробив колисочку. Положила баба ту деревинку в колисочку — колише й пісню співає... *(«Івасик-Телесик»)*
8. Тільки це сказав, аж з того пенька — де не взявся — вилазить такий дідок, сам зморщений, а борода аж по коліна. *(«Ох»)*
9. Приходиться найменшому стріляти. Як стрільне — вище хат та й упала стріла ні далеко, ні близько — коло села в болоті... *(«Царівна-жаба»)*
10. Я б довіку жила у вас, якби не спалили мого гніздечка та не підглядали за мною; а тепер — не хочу! *(«Кривенька качечка»)*

Конкурс IV

На дошці клітинками зображено слова, які означають імена казкових героїв і водночас є назвами

казок. Члени команди називають букви і заповнюють клітинки. Правильно названа буква — додатковий хід, неправильно — перехід ходу. («Івасик-Телесик», «Котигорошко», «Колобок», «Солом'яний бичок»).

Конкурс V

Відгадати імена казкових персонажів, які у своїх казках потрапляли в халепу і прислали телеграми, не вказавши, хто вони і з якої казки.

1. Рейс затримався. Чекаю на наступний табун гусей. (Івасик, «Івасик-Телесик»)
2. Дідусь і бабуся знову за мною підглядають. Допоможіть підшукати надійніше місце для проживання. (Кривенька качечка, «Кривенька качечка»)
3. Знову не втримався і відкрив двері, щоб поклювати зерно, яке насипали мені під віконце. (Півник, «Котик і Півник»)
4. Затримуюсь, бо треба прослухати пісеньку цього кругленького втікача. (Лисиця, «Колобок»)

Конкурс VI

Хто кого переспіває? Заспівати якомога більше пісень із мультфільмів.

Конкурс VII

Розіграти за особами текст казки («Колобок», «Рукавичка»).

Принцеса (*стрибає від радості*). Молодці! Молодці! Я навіть не можу визначити переможців, бо обидві команди веселі і кмітливі. Ви зуміли мене розвеселити, і я з нетерпінням чекатиму вас щороку на своїх іменинах!

Король. А я наказую пригостити всіх учасників команд найсмачнішим королівським тортом, який приготував наш кухар. Дякую всім учасникам за чудову гру, майстерність, веселі жарти і щирий сміх.

1-й сурмач

Турнір скінчився, і день мина,
Прощатись з вами нам пора.

2-й сурмач

Але веселий, щирий сміх
Зумів здружити нас усіх!

ДЕНЬ III

СВЯТО «ПІСНЯ — ДУША НАРОДУ»

Мета:

- ознайомити учнів з різними жанрами українських народних пісень, національними іграми, обрядами та звичаями;

- прищеплювати шанобливе ставлення до історії рідного краю, національних героїв, повагу до людей;
- розвивати музичні здібності дітей;
- формувати навички сольного та ансамблевого виконання пісень;
- виховувати любов до Батьківщини, свого народу, національного фольклору.

Обладнання: виставка дитячих малюнків на теми українських народних пісень, виставка ілюстрацій народних музичних інструментів; плакати з написами про пісню; збірки українських народних пісень; лялька в українському вбранні; різнокольорові стрічки.

ПЕРЕБІГ ЗАХОДУ

Учні заходять до класу під мелодію козацького маршу.

Учитель літератури. Як ви гадаєте, діти, чому пісню називають душею народу?

Відповіді учнів.

— Упродовж багатьох віків нашим народом зібрано величезну пісенну спадщину, що є свідченням його талановитості, виявом його співучої вдачі. У народі кажуть, що лихі люди не мають пісень, бо зло і пісня — несумісні. Жартівливі, запальні, урочисто піднесені, тужливі, вони западають в душу назавжди. Українці співали і в свято, і в будень, під час роботи чи відпочинку, в горі і в радості.

Бібліотекар школи. Від народження і до самої смерті пісня була поруч з людиною. І для кожного з нас найпершою піснею стає, звичайно, яка? (Колискова)

Так з маминої колискової, що дзвенить, мов срібний струмочок, починається дорога у велике життя, любов до своєї Вітчизни. А вам, діти, мама співала колискові? Які колискові ви знаєте?

Учитель літератури. Спливав час, діти виростили і вже самостійно збиралися для ігор та забав, які нерідко супроводжувалися піснями. Ці пісні дістали назву дитячих. Серед них були й ігрові, що супроводжували дитячі ігри, хороводні і танцювальні, під спів яких водили таночки і хороводи, пісні-лічилки, пісні-дражнилки тощо. Багато з них ви знаєте. Особливо були популярними в народі пісні-веснянки, з якими молодь зустрічала весну. Подивіться, як це було.

Діти водять обрядовий хоровод «Подоланочка».

Бібліотекар школи. Веснянки мали на меті закликати в гості весну, прискорити її прихід.

Дівчата і хлопці збиралися в гаях, співали пісні, водили хороводи, танцювали. Від слова «гай» дістали свою назву й ці весняні забави — «гаївки».

А зараз зробимо й ми з вами велике коло й заспіваймо гаївку «Зайчик».

Гаївку виконують з танцювальними рухами. Зайчики обирають лічилкою.

Учитель літератури. Коли закінчувалася весна, приходило тепле літєчко, а з ним і свято Івана Купала, коли співали купальські пісні. *(Дівчата виконують пісню «Гей, на Івана».)*

Закінчувалося літо, надходила осінь. Восени люди збирали врожай, готувалися до зими, співаючи жниварських пісень. А взимку наставляли великі християнські свята: Різдво Христове, Новий рік, які супроводжувалися зазвичай колядками і щедрівками.

Учитель музики. Усі пісні, які виконували у відповідні пори року й були присвячені певним календарним святам, мають назву календарних.

Немає жодного народу без минулого, без своєї історії, яка знаходить яскраве відображення у легендах і переказах, в історичних піснях та думах. Пригадайте: «Гей, там на горі Січ іде», «Їхав козак за Дунай», «Ой на горі та й женці жнуть». Одну із них зараз заспівають наші хлопці.

А на завершення проведемо конкурс «Угадай мелодію». За першим музичним рядком слід вгадати пісню, назвати її і заспівати перший куплет *(пісні обирає вчитель)*.

Найактивніші учасники отримують призи (на вибір учителя).

Учитель літератури. Ось і добігає кінця наше свято, але не закінчується зустріч із піснею. Вона залишиться з вами як вірний друг. У житті ви часто будете зустрічатися з усіма її різновидами. Український народ глибоко любить свою пісню, зберігає її, дбайливо передаючи в спадок від покоління до покоління. А на закінчення запрошуємо вас розглянути виставки збірок пісень, дитячих малюнків, ілюстрацій та інструментів.

ДЕНЬ IV

СВЯТО ІГОР ТА РОЗВАГ

Мета:

- розповісти дітям про походження ігор;
- дати уявлення про тісний зв'язок ігор із традиціями народу, їхнє значення в житті дітей;
- розучити декілька рухливих ігор.

Обладнання: святково прикрашений зал, ребуси, приказки і прислів'я, тема свята, епіграф «Як дитина бігає і грається, так їй здоров'я усміхається».

ПЕРЕБІГ ЗАХОДУ

Учитель мови. Найсильніше бажання в дитини — це бажання руху. Дитина рухається під час гри. У гру вона вкладає всю свою енергію, бо це зміст її життя. Гра — одна з найважливіших сфер у життєдіяльності дитини.

Хто з нас дітей і навіть дорослих не любить гру? Таких немає.

Учитель фізкультури. Якщо б нас хтось запитав, коли виникла гра, то, аналізуючи весь життєвий досвід людства, ми б сказали, що гра виникла тоді, коли виникла людина. Адже гра — це пізнавання нового, це закріплення і запам'ятовування вже відомого, це наш досвід, наші знання і вміння. Народна мудрість говорить: «Як дитина бігає і грається, так їй здоров'я усміхається». Цінність дитячої народної гри не лише у фізичному загартуванні дітей. У ній виховується дружба, колективізм, взаємодопомога.

Учитель мови. Завдяки грі розвивається мислення, мовлення дитини, швидкість реакції. Змалечку треба бути добрим, чесним, сміливим. Саме народна гра допоможе вам стати такими.

ПРАКТИЧНА ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ УЧНІВ

Учитель фізкультури. Друзі, усі ви любите грати в різні рухливі ігри. Тому зараз команди продемонструють усім по грі, яку вони попередньо підготували для глядачів.

Команда 1

(1–2 учні пояснюють, а потім команда показує проведення гри.)

Гра «Сірий кіт»

Гравці стають у ряд одне за одним, беруть одне одного за пояс і ходять у різних напрямках: і прямо, і колом, і в'ються. У цей час між одним із гравців, сірим котом, який перебуває першим у ряду і водить усіх, і тими, що стоять у ряду останніми і звуться мишами, відбувається такий діалог:

- А є миші в стозі?
- Є!
- А не бояться кота?
- Ні!
- Ой як кіт поворушить,
- То всіх мишей подушить!

Із цими словами всі розбігаються, а кіт ловить мишей: кого зловить, той стає котом. Гра починається спочатку.

Команда 2

Гра «Горщики»

Діти стають у коло. Це — продавці. Перед кожною дитиною стає ще одна. Вона й буде «горщиком». Приходить «покупець» — «горщики» купувати. Зупиняється біля однієї пари.

- Продайте мені горщик!
- Добре, скільки дасте?
- (Називає ціну).
- Хай буде!

Потім вони перебивають руки й розбігаються в різні боки. Хто швидше добіжить до горщика, той стане на його місце, а інший буде «покупцем».

Команда 3

Гра «Іду на Січ»

Усі, крім одного, сідають кільцем на стільцях. Той, що без місця, обходячи всіх навколо, каже: «Я іду на Січ і беру з собою... (називає ім'я гравця)». Той, кого викличуть, береться за пояс і йде за першим, закликаючи йти за ним ще когось; той знов кого-небудь кличе, доки всі не виберуться в дорогу.

Передній гравець у будь-якому місці раптом кричить: «Приїхали на Січ». Тоді всі поспішають захопити місце. Хто залишиться без місця, той знову починає гру.

Команда 4

Гра «Дід»

Запрошується хлопець, що гратиме роль «діда». На відстані 10 м від хатинки «діда» стоять гравці, які починають його дразнити:

Іде, іде, дід, дід,
Несе, несе, міх, міх.
Ось такий дідище,
Ось такий старище,
Ось такий окатий,
Ось такий вусатий,
Такий бородатий,
Ось такий плечистий,
Тьху його, нечистий!

Після цих слів діти розбігаються, а «дід» повинен наздогнати кого-небудь. Потім на його роль стає той, кого зловили.

ІГРИ-КОНКУРСИ

Учитель мови. От і розрухались ви, діти. А зараз спробуйте позмагатись в інтелектуальних іграх-конкурсах. Для участі в змаганнях ми створимо 4 команди. Кожна команда обере собі назву і капітана.

Дається хвилина часу для придумування назви команди і обрання її капітана.

Отож зустрічайте. Наші команди готові позмагатися. На них чекають 4 конкурси.

I конкурс «Розминка» (для капітанів)

Запитання зачитують по одному для кожного капітана. За кожну правильну відповідь — «веселий» жетон, у разі відсутності відповіді — право відповідати має «сусідня» за віком команда. За порушення правил конкурсів, порядку і дисципліни — втрата жетона.

1-й капітан

1. Слово, що називає дітей, які щодня ходять до школи? (*Школярі*)
2. Слово, що називає керівника школи? (*Директор*)
3. Як поділяються звуки української мови?
4. Після яких звуків в українській мові ставлять апостроф?

2-й капітан

1. На які питання відповідає підмет?
2. На які питання відповідає означення?
3. Слова, які однаково звучать, але мають різне значення.
4. У яких значеннях можна вживати слово?

3-й капітан

1. Як називають головні слова в реченні?
2. Назвіть відмінки, за якими змінюються іменники.
3. Якою є українська мова для нашої держави?
4. Яка столиця України?

4-й капітан

1. З яких частин може складатися слово?
2. Яка частина слова є найголовнішою?
3. Як називаються слова з протилежним значенням?
4. На які питання відповідає присудок?

II конкурс «Розсипанка» (із окремих слів скласти прислів'я)

- 1 команда. Де багато пташок,.. (там нема комашок).
- 2 команда. Та земля мила,.. (де мати народила).
- 3 команда. У здоровому тілі... (здоровий дух).

- 4 команда. Книжка — маленьке віконце,.. (через яке увесь світ видно).

III конкурс «Відгадайка» (відгадати загадку)

1 команда

Всяк школяр його шанує,
бо він пише і малює.
Хто ж цей славний молодець?
Це, звичайно,... (олівець).

2 команда

Точні поділкі я маю,
всіх предметів визначаю
Довжину і ширину,
висоту і товщину. (Лінійка)

3 команда

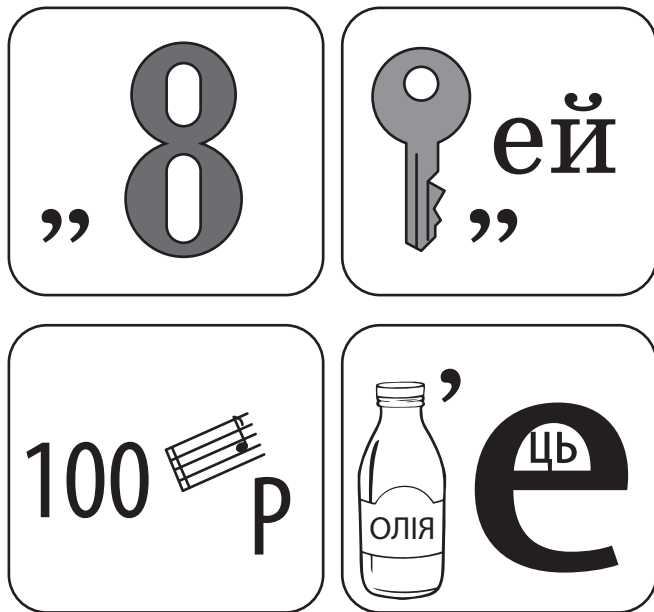
Дві високі ніжки маю,
обережно я ступаю.
Гарні кола я малюю,
коли в пальчиках танцюю. (Циркуль)

4 команда

Майстер викував уміло два однакові ножі.
Дуже зустрічі зраділи два однакові ножі.
Обнялись, а роз'єднати їх уже ніхто не зміг.
Підкажіть, як називати почали відтоді їх?
(Ножиці)

IV конкурс. «Ребуси»

На екрані подано 4 ребуси, кожній команді треба їх відгадати.

Підбиття підсумків

За кількістю набраних жетонів оголошують команду-переможця.

Відзначають тих, хто брав активну участь, точно дотримувався правил гри, виявляв ініціативу.

ДЕНЬ V

СВЯТО МОЄЇ РОДИНИ

Мета:

- виховувати любов, повагу і шану до батьків, почуття доброти, взаємодопомоги, співчуття;
- сприяти розвитку творчих здібностей дітей, бажання примножувати народні традиції, берегти свою національну культуру.

Обладнання: коровай, квіти, витинанки, вишиванки, рушники, дитячі вироби, сімейні реліквії; прислів'я і приказки про родину, сім'ю; для конкурсів — голки, молотки, портфелі, скакалки, насіння квасолі і горох; зал прибраний, наче українська світлиця.

ПЕРЕБІГ ЗАХОДУ

Учитель. Шановні гості, батьки, діти! Ми раді зустрітися з вами. Мова в нас піде про наш чудовий український рід.

1-й учень. Мамина пісня,...

2-й учень. Татова хата,...

3-й учень. Дідусева казка,...

4-й учень. Бабусина вишиванка,...

5-й учень. Добре слово сусідів,...

6-й учень. Незамулена криниця, з якої по-дорожній може напиться води, — ...

Усі. Це родовідна пам'ять, історія нашого народу.

Учитель. Сьогодні ми ближче торкнемося цієї історії, тому що в ній — корінь роду українського. І де б ми не були, скрізь відчуваємо покликання рідної землі, своєї неньки-України, і хвилюємося до сліз, коли почуємо рідну мову, солов'їну пісню.

Звучить пісня «Роде наш красний» у виконанні всіх учасників свята.

1-й учень

Красиво і світло у нашій світлиці,
Вазони на вікнах стоять вогняні.
Сьогодні у школі родинне свято,
І хочеться всіх привітати мені.

2-й учень

Родина, рід — які слова святі!
Вони потрібні кожному в житті.
То ж народилось веселкове свято —
Прийшли сьогодні з дітьми мама й тато,
І бабусі, і дідусі.

Звучить пісня «Зелене жито...»

Учитель. Шанування батьків — один із найсвятіших обов'язків людини і неоплатних боргів дітей. Найдорожчі у світі люди — рідні батьки. Вони завжди простять, зрозуміють, вислухають. Поки живі батьки, ми всі щасливі, поки живі батьки — кожен із нас відчувається дитиною, бо має опіку і захист. Спочатку батьківські очі дивляться на нас з любов'ю, потім — з гордістю, а далі — з надією.

Бібліотекар школи. Народна мудрість говорить: «Якщо твої плани розраховані на рік — сій жито, якщо твої плани розраховані на десятиліття — сади дерево, а якщо твої плани розраховані на віки — виховуй дітей».

Головною берегинєю роду завжди була мати. Її називали святою. Тож ставтесь до мами як до святої. Мати народжує дитину, вчить її добра й любові.

1-й учень

Слухайте, слухайте всі!
Наша промова готова!
В цей радісний час,
У святковий цей день
До вас, матері, перше слово!

2-й учень

Тебе піснями славлять у віках,
І будуть щиро славити поети,
Бо ти на теплих лагідних руках
Плекаєш світле майбуття планети.

3-й учень

Яким безбарвним все б довкіль було,
Якби нам не ясніли твої очі,
Щаслива будь!
Низький тобі уклін за серце щире
І руки робочі.

Звучить пісня «Мамина коса».

4-й учень

Що потрібно матері для щастя?
Щоб криничка своя біля хати була,
Щоб калина рясніла і душа молоділа,
Щоб під вікнами вишня весною цвіла.

5-й учень

Що потрібно матері для щастя?
Щоб у домі господар був добрий, незлий,
Роботящий, тямущий, хай і не красень,
Та щоб непитущий і не скупий.

6-й учень

Що потрібно матері для щастя?
Щоб діти її сміялись в дворі,
Щоб їх обминали хвороби, нещастя,
Щоб вертали у рідне гніздо журавлі.

7-й учень

Що потрібно матері для щастя?
Щоб був спокій та мир на землі.
Щоб кохались, вінчалися, родились,
Щоб співали хороші пісні...
Чи ж багато то треба мамі для щастя?

Інсценізація оповідання

В. Сухомлинського «Сьома дочка»

Автор. Було в матері сім дочок. Ось поїхала одного разу мати в гості до сина, а син жив далеко-далеко. Повернулася додому аж через місяць.

Звучить фонограма звуку поїзда, машин.

Коли мати ввійшла до хати, дочки одна наперед одної почали говорити, як вони сумували за матір'ю.

1-ша дочка. Я скучила за тобою, як маківка за сонячним променем.

2-га дочка. Я ждала тебе, як суха земля жде краплину дощу.

3-тя дочка. Я плакала за тобою, як маленьке пташеня за пташкою.

4-та дочка. Мені важко було без тебе, як бджолі без квітки.

5-та дочка. Ти снилася мені, як троянді сниться краплина роси.

Автор. А шоста дочка нічого не сказала. Вона зняла з материних ніг взуття, принесла у мисці теплої води і обмила матусині натовлені ноги.

Звучить пісня «Ластівко, мамо».

Учитель. Батько, тато... Суворий, вимогливий, а його любов до дітей стримана і врівноважена. Недарма кажуть, що дитину потрібно любити так, щоб вона цього не знала. Саме такою і повинна бути батьківська любов. Батько має в сім'ї незаперечний авторитет. Він уособлюється як захисник, годувальник. Однак батьків приклад, батькове слово завжди були законом.

8-й учень

Дорогий, хороший, любий тату!
Кращого за тебе не знайти!
Дорогий, хороший, любий тату!
Як чудово, що у нас є ти!

9-й учень

Татку, татусеньку, таточку, тату,
Кращого в світі немає навкруг!
Татоньку, хочу тебе обійняти —
Ти мій порадник, заступник і друг!

Інсценівка вірша «Татова порада»**Автор**

Хлопчина вбіг із двору в хату,
До тата голосно гука...

Хлопчик

А я провідав у лікарні
свого найкращого друга.
Тож правда, тату, я чутливий
І маю серце золоте?

Автор

Замисливсь тато на хвилину
І так сказав йому на те...

Тато

Коли тебе в тяжку хвилину
Людина виручить з біди,
Про це добро аж поки віку,
Ти, синку, пам'ятай завжди.
Коли ж людині щиросердно
Ти зробиш сам добро колись, —
Про це забудь, аж поки віку,
Мовчи й нікому не хвались!

10-й учень

Наш любий і мудрий тату,
Як добре, що ти у нас є,
Як важить для нас багато
Кожне слово твоє.

11-й учень

Ми вдячні тобі, наш тату,
Що в дні, коли припече,
Ми відчуваєм і матір,
І твоє надійне плече.

12-й учень

Рідний наш татусю,
Вам низесенько вклонюся,
За вас я Богу помолюся,
Хай світить зірка вам ясна,
А цей дарунок музичний
Для вас і матусі луна.

Звучить пісня «Батько і мати».

Учитель. А зараз, любі друзі, спробуємо трохи розважитись. До вашої уваги — веселі конкурси для батьків.

Конкурс I (для татусів) «Неслухняна голка»

Кілька батьків демонструють своє вміння в пришиванні гудзиків.

Конкурс II (для мам) «Неслухняний молоток»

Кілька мам демонструють своє вміння в прибиванні цвяхів.

Учитель

Веселімося в нашім дружнім крузі.
Хай дзвенить сьогодні радість, сміх.
А тепер увага, любі друзі,
Пісня українська звучить для усіх!

Звучить жартівлива українська народна пісня «Варенички».

Учитель. Діти, а про кого зараз мої слова? Вона старша за маму. У неї ясні добрі очі з дрібненькими зморшками навколо. Голос її ніжний, як муркотіння котика; руки її натруджені, бо вони все вміють робити. А яке щедре на любов її серце! Вона знає безліч найцікавіших казок, вміє пекти найсмачніші пиріжки, завжди приїде на допомогу, захистить і приголубить. Хто заміняє маму, поки вона на роботі? Звісно, це... бабуся!

13-й учень

Бабусю моя дорогенька,
Матусю моєї матусі,
Присядь біля мене близьенько,
Я ніжно отак пригорнуся.

14-й учень

Накину тобі на плечі
Хустину тепленьку пухову —
Як гарно з тобою малечі!
Бабусю, завжди будь здорова!

15-й учень

Моя бабуся любя, гарна й мила,
Вона найкраща від усіх людей,
І хоч вона вже трохи посивіла,
Але так щиро любить нас — людей.

16-й учень

Люба бабусечко, сонечко ясне!
Хай твоя доля буде прекрасна!
Хай дні пролітають, біжать хай літа,
А ти будь, бабусю, завжди молода!

Звучить пісня «Бабуся», сл. В. Соломіної, муз. С. Петросяна.

17-й учень

Я до бабусі з любов'ю звертаюсь:
Бабцю, бабуню, бабусю моя!
І до бабусиних рук притуляюсь,
Бо відчуваю в них лагідність я.

18-й учень

Цілую бабусині втомлені руки,
Що знали в житті і любов і розлуки,
Що вміють такий смачний хліб випікати
І людям добро завжди дарувати.

Конкурс «Попелюшка»

Хто вправніше перебере на окремі тарілки на-
сіння квасолі та гороху.

Учитель. Поряд із бабусею, у радості і в горі,
з підтримкою, з добрим словом живе найдобрі-
ший, найвеселіший... дідусь.

19-й учень

Дідусю мій рідненький, я так тебе люблю!
Вродливий ти своєю добротою
І серцем, що для нас живе.
Дай Бог тобі здоров'я і спокою,
Сто літ живи і знай: ми любимо тебе.

20-й учень

Ти хороший, ти ласкавий,
Ти привітний, гарний, славний.
Будь здоровий, не хворій,
Мій дідусю дорогий!

Звучить пісня М. Крищука «Дідусь».

Конкурс «Збери портфель»

Цей конкурс для дідусів: хто швидше збере
шкільний портфель, вибравши необхідні для шко-
ли речі серед загального розмаїття різних речей?

Учитель. Наша мова, співуча, мелодійна,
дуже багата на щирі та добрі слова.

Матеріали для позакласної роботи на електронному носії! Дуже зручно!

Хочете:

- економити час на підготовку?
- отримати значну кількість розробок та медіапрезентацій?
- мати можливість вільно редагувати матеріали та створювати свої?

Замовляйте диски серії «Електронний конструктор»!

Ці диски не для вас, якщо:

- ви не маєте комп'ютера;
- ви невпевнений користувач ПК;
- ви не готові витратити 60 хв часу на встановлення диска.

Кожен диск містить:

- понад 30 розробок;
- понад 30 медіапрезентацій;
- понад 30 сценаріїв;
- авторські програми для гуртків, факультативів та практик;
- додаткові цікаві матеріали.

Код	Назва	Ціна
3.0 20EКУ301	Англійська мова. Позакласна робота. 5–11 класи	99,00
3.0 20EКУ243	Світова література. 5–11 класи. Позакласна робота	99,00
20EКУ196	Історія. 5–11 класи. Позакласна робота	75,00
20EКУ195	Українська мова та література. 5–11 класи. Позакласна робота	75,00
20EКУ190	Географія. 6–10 клас. Позакласна робота	75,00
20EКУ191	Фізика. 7–11 класи. Позакласна робота	75,00
20EКУ194	Хімія. 7–11 класи. Позакласна робота	75,00
3.0 20EКУ192	Біологія. 7–11 класи. Позакласна робота	99,00

укр. мова, формат CD

Версія 3.0 Детальніше читайте на сайті <http://book.osnova.com.ua>.

Замовляйте диски й насолоджуйтеся швидкістю та якістю підготовки до занять!

Замовлення можна зробити:

на сайті <http://book.osnova.com.ua>;

за тел.: (057) 731-96-35;

Вартість поштової доставки Укрпоштою — 12,95 грн.

ОСНОВА

**Поставте собі за мету
в новому році — опанувати електронні
технології та полегшити свою роботу!**

**Замовляйте «Електронний конструктор уроку»!
Створюйте власні уроки на базі вже наявних на
дисках!**

Для користування дисками потрібно:

- бути впевненим користувачем ПК;
- мати комп'ютер на роботі
- бути готовим витратити 60 хв на встановлення диска.

На диску ви знайдете готові конспекти уроків та презентації із застосуванням різноманітних прийомів роботи з можливістю швидкого редагування.

- Повна версія уроку.
- Презентація до уроку.
- Конспект уроку.

Матеріали диска будуть доступні тільки після встановлення програми. Детальна інструкція — на коробці диска.

Українська мова			
Код	Клас		Ціна
3.0 20EКУ241	5 клас		99,00
3.0 20EКУ333	6 клас		99,00
20EКУ08	7 клас		75,00
20EКУ26	8 клас		75,00
20EКУ36	9 клас		75,00
20EКУ79	10 клас. Академічний рівень		75,00
20EКУ80	11 клас. Академічний рівень		75,00

укр. мова, формат CD

3.0 Детальніше про переваги версій дисків читайте на сайті
<http://book.osnova.com.ua> в описанні товару.

Замовляйте диски вже зараз!
<http://book.osnova.com.ua>

Замовлення можна зробити:

За телефоном: (057) 731-96-35; на сайті <http://book.osnova.com.ua>.

Вартість поштової доставки

Укрпоштою — 12,95 грн. Тарифи інших
перевізників дізнавайтесь додатково.

ОСНОВА
ВІДНАВІЩА ГРУПА

Діти, любіть свою мову, своїх близьких
І не скупіться на теплі слова,
Бо у світі так мало тепла:
Лиш від рідної хати
Та від лагідних рук дідуся,
Бабусі, мами й тата.

21-й учень

Донечко, синку, сестрице, братусю,
Дружна, велика, щаслива сім'я!
Таточку, мамочко, бабцю, дідуся —
Мій оберіг і родина моя!

Звучить пісня «Родина» у виконанні учнів або фонограма.

Учитель. Від імені всіх присутніх до вас діти звертаються ваші найрідніші люди — мама, тато, бабуса і дідусь.

Звучить вірш І. Сухаревої «Наказ синові».

До слів моїх прислухайся, дитино,
І при нагоді нагадай їх знов:
В житті нічого не роби наполовину
Ні за яких обставин і умов.
І хай там що, на повні груди дихай,
Печаль і радість випивай до дна.
Коли душа співає навіть стиха,
На повен голос пісня хай луна.
Якщо дружити — тільки цілковито,
Наполовину друга не бува,
Життя хай буде щирість, якщо вже жити,
Інакше проживеш його дарма.
Радій, коли роботи повні руки
І по землі крокуй на повний зріст,
Щоб не зачах від лінощів і смутку
Той колос, що з добра твого проріс.
Тоді й щасливим будеш не наполовину,
Бо доля відплатить тобі сповна,
В житті чим більше віддає людина,
Тим більше щастя здобува вона.

22-й учень

Ми любим вас, кохані мами й тати.
Ми вам бажаємо здоров'ячка багато,
Ми хочемо, щоб завжди ви раділи
І щоб в житті ніколи не хворіли.

Учитель

Хай Бог охороняє всіх від злого,
Хай світить сонце і колишуться жита,
Щоб були всі щасливі і здорові
На многії і благії літа.

Звучить пісня «Многая літа».